

CORAM POPULO !

DE CREATIONE ET SENTENTIA VERA MUNDI

(ΜΥΣΤΗΡΙΟ)

Ο ΑΙΩΝΙΟΣ, ἀθέατος. — ΘΕΟΣ. Τὸ κακὸ πνεῦμα, ἄρπαγας, ὁ Κύριος τοῦ κόσμου μας. — ΕΩΣΦΟΡΟΣ. Ὁ Φωτοδότης ξεθρονισμένος. — ΑΡΧΑΓΓΕΛΟΙ. — ΑΓΓΕΛΟΙ. — ΑΔΑΜ καὶ ΕΥΑ.

ΠΡΩΤΗ ΠΡΑΞΗ

Ο ΟΥΡΑΝΟΣ

Θεὸς καὶ Ἑωσφόρος, ὁ καθέννας στὸ θρόνο του. Τριγυρισμένοι ἀπὸ τοὺς ἀγγέλους τους. Ὁ Θεὸς εἶνε γέρος μὲ πρόσωπο σοβαρὸ, ποῦ σχεδὸν δείχνει τὴν κακία. Ἐχει μακρὰ ἄσπρα γένεια καὶ κερατάκια, ὅπως ὁ Μωϋσῆς τοῦ Μιχαηλάγγελου.

Ὁ Ἑωσφόρος εἶνε νέος καὶ ὠραῖος, σὰν κάτι ἀπὸ τὸν Προμηθεά, τὸν Ἀπόλλωνα καὶ τὸ Χριστό· τὸ πρόσωπό του εἶν' ἄσπρο καὶ φωτεινὸ· ἡ ματιά του σὰν ἀστραπή· τὰ δόντια του ἄσπρα. Ἐπάνω ἀπὸ τὸ κεφάλι του φωτεινὸ στεφάνι.

ΘΕΟΣ. Ἡ ἀκίνησία μᾶς φθείρει· ἄς ἐργασθοῦμε ! Θὰ ριψοκιν-
δυνεύσω μιὰ ἐκδήλωση τῆς ζωτικότητός μου, ἔστω κι' ἂν τὴν σπαταλῶ,
ἔστω κι' ἂν κινδυνεύω νὰ χαθῶ μέσα στὸ ταπεινὸ πλῆθος.

Ἐκεῖ κάτω, ἀνάμεσα στὸν Ἄρη καὶ τὴν Ἀφροδίτη, μένουν
ἀχρησιμοποίητα κάμποσα μυριάμετρα ἀπ' ὅσα μοῦ ἀνήκουν. Ἐκεῖ
θὰ φτιάσω ἓνα νέο κόσμος : ἀπὸ τὸ Μηδὲν θὰ γεννηθῇ καί, μιὰ
μέρα, στὸ Μηδὲν θὰ ἐπιστρέψῃ. Τὰ πλάσματα ποῦ θὰ ζοῦν ἐκεῖ θὰ
πιστεύσουν πῶς εἶνε σὰν ἐμᾶς Θεοί, καὶ θὰ διασκεδάσουμε βλέποντας
τοὺς ἀγῶνές τους καὶ τῆς ματαιοδοξίας τους. Τ' ὄνομά του θ' ἄνε :
Κόσμος τῆς Τρέλας ! Τὶ λέει γι' αὐτὰ ὁ ἀδελφός μου Ἑωσφόρος,
ποῦναι μαζί μου κύριος τῶν ἐκτάσεων αὐτῶν κάτω ἀπὸ τὸ Γαλαξία ;

ΕΩΣΦΟΡΟΣ. Κύριε, ἀδελφέ, ἡ μοχθηρὴ σου θέληση ἀπαιτεῖ πα-
θήματα καὶ δυστυχίες. Ἡ ἰδέα σου μοῦ προξενεῖ ἀποτροπιασμό.

ΘΕΟΣ. Τὶ λένε οἱ Ἀγγελοι γιὰ τὴν πρότασή μου ;

ΑΓΓΕΛΟΙ. Γεννηθῆτω τὸ θέλημα τοῦ Κυρίου !

ΘΕΟΣ. Γεννηθῆτω ! Καὶ δυστυχία σ' ἐκείνους ποῦ θὰ φωτίσουν
τοὺς τρελοὺς γιὰ τὴν καταγωγή καὶ τὴν ἀποστολή τους !

ΕΩΣΦΟΡΟΣ. Δυστυχία σ' ἐκείνους ποῦ λένε κακὸ τὸ καλὸ καὶ καλὸ
τὸ κακὸ, σ' ἐκείνους ποῦ κάνουν φῶς τὸ σκοτάδι καὶ σκοτάδι τὸ φῶς,
ποῦ κάνουν γλυκὸ τὸ πικρὸ καὶ πικρὸ τὸ γλυκὸ ! Σ' ἐγκαλῶ στὸ
δικαστήριό τοῦ Αἰωνίου !

ΘΕΟΣ. Ἐχω καιρὸ νὰ περιμένω ! Ἡ μήπως βλέπεις τὸν Αἰώνιο
συχνότερα ἀπὸ δέκα μυριάδες χρόνια, ὅταν ἔρχεται στὰ μέρη αὐτά ;

ΕΩΣΦΟΡΟΣ. Θὰ πάω νὰ κηρύξω στοὺς ἀνθρώπους τὴν ἀλήθεια,
γιὰ νὰ ματαιωθοῦν τὰ σχέδια σου !

ΘΕΟΣ. Καταραμένος νᾶσαι, Ἑωσφόρε ! Καὶ νὰ μένης κάτω ἀπὸ
τὸν κόσμος τῆς τρέλας, γιὰ νὰ βλέπης τῶν ἀνθρώπων τὰ παθήματα
καὶ γιὰ νὰ σ' ὀνομάσουν Πνεῦμα Κακὸν οἱ ἄνθρωποι.

ΕΩΣΦΟΡΟΣ. Θὰ νικήσης γιατί εἶσαι δυνατός ὅπως τὸ Κακόν. Για τοὺς ἀνθρώπους θάσαι Θεός, σὺ ὁ συκοφάντης, Σατανᾶ!

ΘΕΟΣ. Κάτω ὁ ἐπαναστάτης! Ἐμπρός: Μιχαήλ, Ραφαήλ, Γαβριήλ, Οὐριήλ! Πλήξτε: Σαμαήλ, Ἀζαρήλ, Μεχαζαήλ! Πνεύσετε: Ἀνατόλιε, Παῦμων, Ἐγύν, Ἀμαίμων!

Ἀνεμοστρόβιλος συνεπαίρνει τὸν Ἑωσφόρο καὶ τὸν γκρεμίζει στὴν ἄβυσσο.

ΔΕΥΤΕΡΗ ΠΡΑΞΗ

Ὁ Ἀδάμ καὶ ἡ Εὕα κάτω ἀπὸ τὸ Δέντρο τῆς Γνώσεως. Ἐπειτα ὁ Ἑωσφόρος σὲ μορφῇ φειδιού.

ΕΥΑ. Δὲν εἶχα προσέξῃ ποτὲ αὐτὸ τὸ δέντρο.

ΑΔΑΜ. Μᾶς εἶνε ἀπαγορευμένο.

ΕΥΑ. Ποιὸς τῶπε αὐτό;

ΑΔΑΜ. Ὁ Θεός.

ΕΩΣΦΟΡΟΣ, μπαίνοντας. Ποιὸς Θεός; Εἶνε πολλοί!

ΑΔΑΜ. Ποιὸς μίλησε;

ΕΩΣΦΟΡΟΣ. Ἐγώ, ὁ Ἑωσφόρος, ὁ φωτοδότης ποῦ ποθεῖ τὴν εὐτυχία σας, ποῦ ὑποφέρει γιὰ τὰ παθήματά σας. Κυτάξετε τὸ νέο ἄστρο τῆς αὐγῆς, ποῦ φέρνει τὸ μήνυμα τῆς ἐπιστροφῆς τοῦ ἡλίου! Εἶνε τὸ ἄστρο μου, κι' ἀπ' ἐπάνω του ὁ καθρέφτης ποῦ μέσα του ἀντιφεγγίζεται τὸ φῶς τῆς Ἀλήθειας. Οἱ ἀχτίνες του, ὅταν ἔρθῃ τὸ πλήρωμα τοῦ χρόνου, θὰ οδηγήσουν κάποιους πιστικούς κάποιες ἐρήμους σὲ μιὰ φάνη ποῦ θὰ γεννηθῇ τὸ παιδί μου, ὁ λυτρωτὴς τοῦ Κόσμου.

Ἄμα φάτε ἀπὸ τὸ δέντρο αὐτό, θάχετε συνείδηση τοῦ καλοῦ καὶ τοῦ κακοῦ. Καὶ τότε θὰ μάθετε πῶς ἡ ζωὴ εἶνε κάτι κακό, πῶς δὲν εἶσθε Θεοί, πῶς τὸ Κακὸ Πνεῦμα σᾶς ἐτύφλωσε καὶ πῶς δὲν ὑπάρχετε γι' ἄλλο τίποτε παρὰ γιὰ νὰ κάνετε τοὺς Θεοὺς νὰ γελοῦν. Φάτε γιὰ νὰ λευθερωθῆτε ἀπὸ τῆς λύπης, γιὰ ν' ἀπολαύσετε τὴν χαρὰ τοῦ θανάτου.

ΕΥΑ. Θέλω νὰ μάθω καὶ νὰ λευθερωθῶ! Φάγε καὶ σύ, Ἀδάμ!

ΤΡΙΤΗ ΠΡΑΞΗ

Ο ΟΥΡΑΝΟΣ

ΘΕΟΣ ΚΑΙ ΟΥΡΙΗΛ. Δυστυχία μας, πάει ἡ χαρὰ μας.

ΘΕΟΣ. Τι συνέβηκε;

ΟΥΡΙΗΛ. Ὁ Ἑωσφόρος σ' ἐξεσκέπασε στὰ μάτια τῶν κατοίκων τῆς γῆς· ξεύρουν τὸ πᾶν καὶ εἰν' εὐτυχισμένοι.

ΘΕΟΣ. Εὐτυχισμένοι! δυστυχία τους!...

ΟΥΡΙΗΛ. Κι' ἀκόμα, τοὺς ἐλευθέρωσε, ὥστε νὰ μποροῦν νὰ ἐπιστρέψουν στὴν ἀνυπαρξία.

ΘΕΟΣ. Θὰ πεθαίνουν!... Καλά! Ἄς αὐξηθοῦν πρὶν πεθάνουν. Ἄς γεννηθῇ ὁ ἔρως!

ΤΕΤΑΡΤΗ ΠΡΑΞΗ

ΕΩΣΦΟΡΟΣ, δεσμώτης. Ἀφότου ἡ ἀγάπη ἤρθε στὸν κόσμον, πάει πειὰ ἡ δύναμή μου. Ὁ Ἄβελ, ποῦ τὸν ἐλευθέρωσεν ὁ Κάιν, ἐτεκνοποίησε μὲ τὴν ἀδερφή του.

Κ' ἐγὼ θὰ τοὺς ἐλευθερώω ὅλους! Νερά, θάλασσες, πηγές, ποταμοί, σεῖς ποὺ ξέρετε νὰ σβῆτε τὴ φλόγα τῆς ζωῆς, φουσκώσετε! ἀφανίσετε!

ΠΕΜΠΤΗ ΠΡΑΞΗ

Ο ΟΥΡΑΝΟΣ

ΘΕΟΣ καὶ ΟΥΡΙΗΛ

ΟΥΡΙΗΛ. Δυστυχία μας! Πάει ἡ χαρά μας!

ΘΕΟΣ. Τὶ συνέβηκε;

ΟΥΡΙΗΛ. Ὁ Ἐωσφόρος ἐφύσηξε ἀπάνω στὸ νερὸ καὶ ἐκεῖνο ἐφούσκωσε καὶ ἐλευθερώνει τοὺς θνητοὺς!

ΘΕΟΣ. Τῶξεραι! Ἐσώσα ὅμως δύο ἀπὸ τοὺς λιγώτερο φωτισμένους, ποῦ δὲ θὰ μάθουν ποτὲ τὴ λύση τοῦ αἰνίγματος. Τὸ πλοῖό τους ἐκάθισε στὸ ὄρος Ἀραράτ, καὶ ἐκεῖ ἐπρόσφεραν ὀλοκαυτώματα.

ΟΥΡΙΗΛ. Ναί, ὁ Ἐωσφόρος ὅμως τοὺς ἔδωκε ἓνα φυτό, ποῦ τὸ λένε ἄμπελο, καὶ ποῦ ὁ χυμὸς του φέρνει τὴν ἔκσταση. Μιὰ σταλιά κρασί, καὶ βλέπουν τὴν ἀλήθεια.

ΘΕΟΣ. Οἱ ἀνόητοι! Δὲν ξέρουν πῶς ἔδωκα στὸ φυτὸ τοὺς περὶεργεῖς ιδιότητες: τὴν τρέλα, τὸν ὕπνο καὶ τὴ λησμοσύνη. Μ' αὐτὴν δὲν θὰ θυμούνται περὶ τί εἶδαν τὰ μάτια τους.

ΟΥΡΙΗΛ. Δυστυχία μας! Τὶ φτιάχνουν ἐκεῖ κάτω οἱ ἀνόητοι κάτοικοι τῆς γῆς;

ΘΕΟΣ. Χτίζουν ἓνα πύργο γιὰ ν' ἀνεβοῦν στὸν οὐρανό. Χά! Ὁ Ἐωσφόρος τοὺς ἔμαθε νὰ ρωτοῦν. Ἄς εἶνε! Θὰ συγχύσω τῆς γλῶσσές τους ἔτσι ποῦ κάθε ἐρώτησή τους νὰ εἶνε στεῖρα καὶ νὰ μείνῃ ἄφωνος ὁ ἀδερφός μου Ἐωσφόρος!

ΕΚΤΗ ΠΡΑΞΗ

ΘΕΟΣ καὶ ΟΥΡΙΗΛ

ΟΥΡΙΗΛ. Δυστυχία μας! Ὁ Ἐωσφόρος τοὺς ἔστειλε τὸ μονάκριβο γιό του, ποῦ διδάσκει τὴν ἀλήθεια στοὺς ἀνθρώπους...

ΘΕΟΣ. Τὶ λέει;

ΟΥΡΙΗΛ. Ὁ γιὸς αὐτός, ποῦ γεννήθηκε ἀπὸ μιὰ παρθένα, λέει πῶς ἤρθε νὰ λευθερώσῃ τοὺς ἀνθρώπους. Λέει πῶς μὲ τὸ θάνατό του θὰ καταλύσῃ τὸν τρόπο τοῦ θανάτου.

ΘΕΟΣ. Καὶ τί λένε οἱ ἄνθρωποι;

ΟΥΡΙΗΛ. Ἄλλοι λένε πῶς εἶνε Θεὸς καὶ ἄλλοι πῶς εἶν' ὁ διάβολος.

ΘΕΟΣ. Ποιὸν λένε διάβολο;

ΟΥΡΙΗΛ. Τὸν Ἐωσφόρο!

ΘΕΟΣ, θυμωμένος. Μετανοῶ ποῦ ἔκαμα τὸν ἄνθρωπο στὴ γῇ· ἔγινε δυνατωτέρός μου καὶ δὲν μπορῶ περὶ νὰ διευθύνω ὅλο αὐτὸ τὸ πλῆθος τῶν τρελῶν καὶ τῶν ἀνοήτων. Ἀμαίμων, Ἐγύν, Παῦμων, Ἀνατόλιε, ἀπαλλάξετέ με ἀπὸ τὸ βάρος αὐτό· ρίξτε τὴ σφαῖρα στὴν ἄβυσσο! Καταραμένοι οἱ ἐπαναστάτες! Στὸ μέτωπο τοῦ καταραμένου πλανήτη στήσετε τὴν ἀγχόνη, σύμβολο τοῦ ἐγκλήματος, τῆς τιμωρίας καὶ τοῦ μαρτυρίου.

ΕΓΥΝ καὶ ΑΜΑΙΜΩΝ, μπαίνοντας

Κύριε, ἡ σκληρή σου θέληση καὶ ὁ λόγος σου ἔφεραν ἀποτελεσμα. Ἡ γῇ ἀκολοιθεῖ τὴν τροχιά της· τὰ βουνὰ καταρρέουν, τὰ νερὰ πλημμυρίζουν τὴ γῇ· ὁ ἄξων διευθύνεται πρὸς τὸ βορρᾶ, πρὸς τὸ ψυχρὸς, πρὸς τὰ σκότει· λοιμοὶ καὶ πείνα θερίζουν τὰ ἔθνη· μίση θανάσιμα τὰ χωρίζουν, ἀντὶ νὰ τὰ ἐνώνῃ ἡ ἀγάπη, καὶ ὁ φιλό-

στοργος γιὸς ἔγινε πατροκτόνος. Οἱ ἄνθρωποι νομίζουν πῶς βρίσκονται στὴν κόλαση καὶ σύ, Κύριε, ἐξεθρονίσθηκες!

ΘΕΟΣ. Βοήθεια! Μετανοῶ γιατί μετενόησα!

ΑΜΑΙΜΩΝ. Πολὺ ἀργά! Ὅλα ἀκολουθοῦν τὸ δρόμο τους ἀφ'οὗ τοῦ ἀπέλυσες τῆς δυνάμεις...

ΘΕΟΣ. Μετανοῶ! Ἐρρίξα τῆς σπίθης τῆς ψυχῆς μου σὲ ὄντα μιὰρά, ποῦ ὁ ξεπεσμός τους μὲ ντροπιάζει, ὅπως ντροπιάζεται ὁ ἄνδρας ὅταν ἡ γυναίκα του ἐκπορνεύεται.

ΕΓΥΝ. στὸν ΑΜΑΙΜΩΝΑ. Ὁ γέρος παραληρεῖ!

ΘΕΟΣ. Ἡ δύναμή μου λιγοστεύει ὅταν φεύγουν μακριὰ μου ἡ ἄδικη σκέψη τους μεταδόθηκε καὶ σὲ μέ' ἡ τρέλα τῶν παιδιῶν μου κατέλαβε κ' ἐμένα. Τὶ κακὸ ἔκαμα, Αἰώνιε; Λυπήσου με! Αὐτὸς ἀγάπησε τὴν κατάρ' ἃς εἶνε καταραμένους. Ἐσυχάθηκε τὴν εὐχή' ἃς μὴν τὴν ἔχη ποτέ του.

ΕΓΥΝ. Τρέλα!

ΘΕΟΣ, γονατισμένος. Κύριε, Αἰώνιε, κανένας Θεὸς δὲν εἶνε σὰν ἐσέ: κανενὸς τὰ ἔργα δὲν φθάνουν τὰ δικὰ σου. Γιατὶ σὺ εἶς ὁ μέγας καὶ ποιεῖς τὰ θαυμάσια. Ἐοὺ μόνον εἶσαι Θεός, ἐσὺ μόνον!

ΑΜΑΙΜΩΝ. Τρέλα!

ΕΓΥΝ. Αὐτὸς εἶν' ὁ κόσμος: ὅταν οἱ θεοὶ διασκεδάξουν, οἱ ἄνθρωποι ὠφελοῦνται ἀπὸ τὴν περίστασι!

ΑΛΕΞ.

ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ Ρ. Π.

Γ. ΒΡΙΣΙΜΙΤΖΑΚΗ: Η ΔΥΝΑΤΗ ΖΩΗ

Ὅλοι μας γνωρίζομεν πόσον οἱ διανοούμενοι Ἕλληνες ἀποφεύγουν τὰς φιλοσοφικὰς μελέτας καὶ πόσον φτωγὴ εἶνε ἡ παραγωγὴ εἰς ἔργα καθαρᾶς σκέψεως.

Αὐτοὶ ἀκόμη, οἱ ἐνδεδειγμένοι διὰ τὴν καλλιέργειαν καὶ ἀνάπτυξιν αὐτῆς εἰς τὰ ἀνώτερα διδασκῆρια τοῦ Κράτους μᾶς ἐσυνήθισαν μὲ τὴν σιωπὴν των καὶ τὴν παροιμιώδη ὀκνηρίαν τῆς σκέψεώς των. Ἀλλὰ καὶ ἐκεῖνοι ἀκόμη οἱ ὅποιοι ἐσπούδασαν στὴν Εὐρώπῃ, ἐφοίτησαν σὲ ξένα πανεπιστήμια καὶ ἐξακολουθοῦν νὰ μένουν στὸ ἐξωτερικόν, ἐκαλλιέργησαν κατὰ προτίμησιν ὅλας τὰς ἐπιστήμας τὴν νεωτέραν ὅμως φιλοσοφίαν παρημέλησαν ἢ μᾶλλον ἀπέφυγαν, πλὴν ἐννοῖται ἐλαχίστων ἐξαιρέσεων.

Εἶνε ἀλήθεια ὅτι ἡ συστηματικὴ καλλιέργεια τῆς σκέψεως καὶ ἡ προαγωγὴ αὐτῆς εἰς μεγάλα μᾶλλον πνευματικὰ κέντρα ἐπιτυγχάνεται. Στὴν Ἑλλάδα ἐπὶ τοῦ παρόντος δὲν ἐκτιμῶνται δεόντως αἱ φιλοσοφικαὶ μελέται, ἐλλείπει ἀφ' ἐνὸς κατηρητισμένου κοινοῦ καὶ ἀνικάνων ὁδηγῶν τῆς σκέψεως ἀφ' ἑτέρου.

Καὶ ἐὰν ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν ἐμφανισθῇ κανὲν φιλοσοφικὸν ἔργον κατὰ πᾶσαν πιθανότητα εἴτε ἀναμάρτημα ἰδεῶν καὶ σκέψεων χιλιεπιστωμένων θὰ εἶνε, εἴτε εὐνοησιμένη ἐργασία ξένων.

Νὰ θεωρήσωμεν ὅμως τὴν προσωρινὴν αὐτὴν στερίωσιν ὡς ἀδυναμίαν τοῦ Ἑλληνικοῦ πνεύματος ἀδυνατοῦμεν. Νομίζομεν ὅτι μόλις ξεμουδιάσῃ τὸ ἑλληνικὸ μυελό, τοῦ δοθῇ ἡ πρώτη γενναία ὥθησις καὶ ἐνθάρρυνσις, ἐξελισσόμενον θὰ παραγάγῃ σὺν τῷ χρόνῳ ἔργα τῆς σκέψεως πρωτότυπα, ἄρτια εἰς περιεχόμενον καὶ μορφήν.